

ÅRSPLAN – 1. KLASSE – BALLSTAD SKOLE
Faglærer: Ingrid Ekeberg

Periode	Tema og kompetansemål	Innhold, arbeidsmåter	Vurdering	Overordnet del
August	Sortering Bokstavinnlæring • leke med rim og rytme og lytte ut språklyder og stavelser i ord • trekke bokstavlyder sammen til ord under lesing og skriving (no) • Lytte, ta ordet etter tur og begrunne egne meninger i samtaler. • ordne tal, mengder og former ut frå eigenskapar, samanlikne dei og reflektere over om dei kan ordnast på fleire måtar (mat) • samtale om hvordan vi kan ta miljøbevisste valg og gjennomføre lokale miljøtiltak (nat) • Stille og svare på enkle spørsmål, følge enkle instruksjoner og bruke noen høflighetsuttrykk (eng)	Norsk: -definere hva en bokstav/bokstavlyd er og koble dem sammen -kjenne igjen lyd og form for bokstavene I S V E (store og små bokstaver) og kunne skrive disse bokstavene -Sortere ord som inneholder bokstavlydene etter om lyden kommer først, sist og inni ordet. -finne ord som rimer, og rime på egen hånd -plassere og holde blyanten riktig - Skrive bokstavene i riktig etasje og riktig form. Matematikk: -Kunne sortere etter ulike egenskaper. Naturfag: -Sortere søppel og snakke om hvorfor det er viktig. -Plukke opp søppel når vi er på tur	Lærer kartlegger om elevene kan gjenkjenne bokstaven på bokstavkort og om eleven kan skrive bokstaven på en bokstavprøve. Lærer kartlegger om eleven kan lytte ut rim og rime på egenhånd. Eleven vurderer egne bokstaver i bokstavboka etter om de er i rett etasje og har riktig form. Setter ring rundt bokstaven de er mest fornøyd med, og øver på å forklare hvorfor.	• Grunnleggende ferdigheter: lesing, skriving, regning og muntlig. • Bærekraft

	• sette seg inn i og formidle egne og andres tanker, følelser og erfaringer (KRLE) • Utforske og gi døme på korleis barn kan påverke avgjerder og samarbeide om demokratiske prosessar. (samf)	-Elevene øver på å si Good morning teacher. Kunne følge instruksjonene “please sit down”, “Look” og samtale om ordene please og thank you. -Gjennom hele skoleåret vil vi fokusere på å kunne sette seg inn i andres følelser i konflikter eller i samtale og kommunikasjon. -Gjennom hele skoleåret vil vi fokusere på hvordan vi kan komme til enighet og hvordan elevene kan være med på å påvirke avgjørelser, f.eks gjennom elevrådet.		
September	Eventyr Familie • leke med rim og rytme og lytte ut språklyder og stavelser i ord • trekke bokstavlyder sammen til ord under lesing og skriving (no) • utforske ulike visuelle uttrykk og bygge videre på andres ideer i eget skapende arbeid (k&H)	Norsk: -kjenne igjen lyd og form for bokstavene L A M R O T (store og små bokstaver) og kunne skrive disse bokstavene -finne ord som har bokstavlydene vi jobber med (først, sist og inni ordet) -definere og beskrive hva et ord er -lytte ut lyder og telle stavelser i ord -lage ord med de 10 bokstavene vi har lært	Bruker aski-raski til å øve på stavelser. Lærer kartlegger om elevene kan lytte ut rim i ord og setninger, klappe stavelser og om de kan bokstavene som er gjennomgått. Eleven vurderer egne bokstaver i bokstavboka etter om de er i rett etasje og har riktig form. Setter ring rundt bokstaven de er mest fornøyd med, og øver på å forklare hvorfor.	• Grunnleggende ferdigheter: Lesing, skrivning, muntlig. • Kjerneelement i K&H: visuell kommunikasjon

	• Beskrive og samtale om ulike måter å leve sammen på i familie og samfunn (samf) • Beskrive og gi døme på mangfald i Noreg, med vekt på ulike familieformer og folkegrupper, inkludert det samiske urfolket. • Lytte til og samtale om innhold i enkle tekster, inkludert billedbøker (no) • Oppdage ord som er felles for engelsk og andre språk eleven kjenner til (eng)	-telle antall ord i setninger -se, høre og sammenligne korte og lange ord -Lytte aktivt til fortellinger og eventyr -Gjenkjenne mønster i enkle eventyr og gjenfortelle et eventyr ved hjelp av dukketeater. K&H: Lage sin rolle i dukketeateret Engelsk: Kunne lytte til og gjenkjenne ord som er like på norsk (eller andre språk eleven kan) og engelsk. Øve på å lytte til engelsk uttale og tåle at man ikke forstår alt. Samfunnsfag: Gjennom hjemmebesøk snakker vi om hvordan vi bor og hvordan familier er forskjellige.		
--	--	---	--	--

Oktober	FN Barns rettigheter Høst • leke med rim og rytme og lytte ut språklyder og stavelser i ord • trekke bokstavlyder sammen til ord under lesing og skriving (no) • oppleve naturen til ulike årstider, reflektere over hvordan naturen er i endring, og hvorfor året deles inn på ulike måter i norsk og samisk tradisjon • utforske sansene gjennom lek ute og inne og samtale om hvordan sansene brukes til å samle informasjon • presentere og gi døme på rettar barn har i Noreg og verda, og kva barn kan gjere ved brot på desse rettane.	Norsk: -plassere bokstavene som vi har lært, store og små, riktig inn i bokstavhuset -kjenne igjen lyd og form for bokstavene N Å U D F K (store og små bokstaver) og kunne skrive disse bokstavene -finne ord som har bokstavlydene vi jobber med (først, sist og inni ordet) -lytte ut lyder og telle stavelser i ord -trekke sammen lyder til ord, jobbe med to- og trelydsord. Naturfag: -Uteskole, vi snakker om hvordan naturen endres fra uke til uke. Hvordan vi kan se kjennetegn på ulike årstider. Bruker sansene til å kjenne på temperatur, hvilke lukter vi kan kjenne, smake på bær og ser på endringene i naturen. -Snakker om hvordan vi tar vare på naturen når vi er på tur.	Bruker aski-raski til å øve på stavelser. Lærer kartlegger om elevene kan lytte ut rim i ord og setninger, klappe stavelser og om de kan bokstavene som er gjennomgått. Eleven vurderer egne bokstaver i bokstavboka etter om de er i rett etasje og har riktig form. Setter ring rundt bokstaven de er mest fornøyd med, og øver på å forklare hvorfor.	• Lesing, skriving, muntlig
---------	---	---	--	---

		Engelsk: Været introduksjon. Elevene kan kunne forstå enkle fraser som “look outside” “Whats the weather like today” og kunne svare med enkle ord. Samfunnsfag: Elevene skal vite om FN dagen og kunne gi eksempler på hvilke rettigheter barn har, og hva de kan gjøre ved brudd på disse rettighetene.		
November	Farger Vennskap - eksperimentere med form, farge, rytme og kontrast (k&H) - samtale om vennskap og tilhørsle og kva som påverkar relasjonar - Reflektere over kvifor menneske har ulike meiningar og tek ulike val (samf) - Lese og eksperimentere med å skrive kjente ord... (eng)	Norsk: -kjenne igjen lyd og form for bokstavene H P B Ø og kunne skrive disse bokstavene (store og små bokstaver) -finne ord som har bokstavlydene vi jobber med (første, siste og midterste lyd) -plassere bokstavene vi har lært i bokstavhuset -finne ord som har bokstavlydene vi jobber med (først, sist og inni ordet)	Bruker aski-raski til å øve på stavelser. Lærer kartlegger om elevene kan lytte ut rim i ord og setninger, klappe stavelser og om de kan bokstavene som er gjennomgått. Læreren sjekker kontinuerlig gjennom bokstavkort og bokstavprøver hvordan elevene ligger an med bokstavinnlæringen. Eleven vurderer egne bokstaver i bokstavboka etter om de er i rett etasje og har riktig form. Setter ring rundt bokstaven de er	- Identitetsutvikling og fellesskap - Lesing, skriving, muntlig.

		-se sammenheng mellom bilde og tekst -koble lesing og skriving sammen Kunst og håndverk: -Kunne bruke primærfargene som utgangspunkt for å blande. Vite hvilke farger som er primær, og sekundærfarger. Samfunnsfag: Samtale om hvordan vi kan være gode venner og hvordan vi kan løse konflikter som oppstår på en god måte. Samtale om uenighet, når det er greit å være uenig og når det er viktig å komme til enighet. Ulike strategier vi kan bruke for å bli enige. Engelsk: Kunne lese og skrive og uttale fargene på engelsk.	mest fornøyd med, og øver på å forklare hvorfor. Gjennom maling sjekker elevene om de kan blande riktig farge ut i fra primærfargene.	
--	--	--	---	--

Desember	Jul • bruke håndverksteknikker og håndverktøy i utforming av tre, leire og tekstil på en miljøbevisst og trygg måte • undersøke egenskaper ved materialer og dele sanseerfaringer (K&H) • samtale om og presentere sentrale fortellinger og trosforestillinger i kristen tradisjon • samtale om og presentere estetiske uttrykk fra kristendom og andre religioner og livssyn (KRLE) • utøve et repertoar av sangleker, sanger og danser hentet fra elevenes nære musikkultur og fra kulturarven • utforske og eksperimentere med puls, rytme, tempo, klang, melodi, dynamikk, harmoni og form i dans,	Norsk: -kjenne igjen lyd og form for bokstavene J G Æ Y (store og små bokstaver) og kunne skrive disse bokstavene -finne ord som har bokstavlydene vi jobber med (først, sist og inni ordet) -gjenkjenne og gjenkalle alle store og små bokstaver vi har lært - skrive av enkel tekst fra tavle, bok eller smartboard Kunst og Håndverk: -Elevene skal kunne bruke papir til å lage ulike teksturer, former og uttrykk. De skal kunne bruke saks og lim. KRLE: Kunne forklare hvorfor og hvordan vi kan feire jul på ulike måter. Julespill og lese juleevangeliet Engelsk: - Bruke ord og fraser knyttet til engelskspråklig julefeiring. Lytte til julefortellinger og julesanger på engelsk og gjenkjenne ord.	Bruker aski-raski til å øve på stavelser. Lærer kartlegger om elevene kan lytte ut rim i ord og setninger, klappe stavelser og om de kan bokstavene som er gjennomgått. Eleven vurderer egne bokstaver i bokstavboka etter om de er i rett etasje og har riktig form. Setter ring rundt bokstaven de er mest fornøyd med, og øver på å forklare hvorfor. Elevene evaluerer om antakelsene på forsøkene var rett.	• Kjerneelement i K&H håndverksferdigheter og kulturforståelse • Muntlig ferdighet (julespill, lucia) • Lesing, skriving, digitale ferdigheter
----------	---	---	---	--

	med stemmen og i spill på instrumenter • Tilegne seg ord og kulturell kunnskap gjennom engelskspråklig barnelitteratur og barnekultur	Naturfag -Lage hypoteser til naturfageksperimenter i julekalenderen, og snakke om resultatene		
Januar	Været og himmelfenomener • leke med rim og rytme og lytte ut språklyder og stavelser i ord • trekke bokstavlyder sammen til ord under lesing og skriving (no) • oppleve naturen til ulike årstider, reflektere over hvordan naturen er i endring, og hvorfor året deles inn på ulike måter i norsk og samisk tradisjon • utforske sansene gjennom lek ute og inne og samtale om hvordan sansene brukes til å samle informasjon • Planlegge og gjennomføre undersøkelser av vær og himmelfenomener og sammenligne målinger,	Elevene skal kunne: -gjenkjenne og gjenkalle bokstavene C, Q, W, X, Z -bruke bokstavlydene til å trekke sammen lydrette ord (2, 3 og 4-lydsord) -Eleven skal kunne trekke sammen alle bokstavlydene til ord -Eleven skal kunne lese korte lydrette ord med små og store innlærte bokstaver -Kunne beskrive ut i fra nyborgs analysebegreper -Kunne reflektere over vær og temperatur og kle seg etter det. -Kunne fortelle om typiske tegn på årstiden. -Forstå symboler for ulike værtypers, og lese av enkle værmeldinger i tabeller. -Lage vindmåler, regnmåler og måle temperatur, vind og regn og sammenligne målingene i tabell.	Bokstavprøver og tallprøver for å sjekke ut hvordan elevene ligger an i bokstav- og tallprogresjon. Elevene får etter hvert tilpassede leselekser på sitt nivå. Kunne vurdere om man har riktig bekledning. (kjenne etter om man er tørr og passe varm) Bruke definisjons-tankekart om været. Sammenligne før og etter perioden og se om de har lært noe nytt.	• Lesing og skriving, muntlig, digitale ferdigheter • Bærekraft i forhold til vær og klima

	observasjoner og værtegn gjennom året (na) • Lytte til og utforske det engelske alfabetet og uttalemønstre i lek- og sangaktiviteter	-Kunne fortelle om ulike værtyper og bruke ulike begreper om været. -Kunne fortelle om himmelfenomenene, lyn og torden og regnbue. -Jobbe med bokstavene c, q, w, x og z på engelsk. -Kunne synge alfabetet på engelsk og sammenligne engelske og norske språklyder.		
Februar	Samer Vinter • leke med rim og rytme og lytte ut språklyder og stavelser i ord • trekke bokstavlyder sammen til ord under lesing og skriving (no) • Utforske eget talespråk og samtale om forskjeller og likeheter mellom talespråk og skriftspråk. • Lytte til og samtale om skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk.	Samisk uke – se eget opplegg Vi jobber med samiske historier, sanger, leker, mat og aktiviteter. -lytte til samiske eventyr -Øver på å skrive og lese ord og setninger. -Kunne skrive noen ikke-lydrette ord som jeg, og, meg, er. Være oppmerksom på o->å og e->æ. -Repetere alfabetet og sortere dem i ulike “familier” -Jobber med begreper. -Veiledet lesing og skriving i stasjoner -Rammelek (skriving gjennom iscenesatt lek) -Kunne fortelle typiske tegn på årstiden. Gjøre ulike aktiviteter som passer med årstiden.	Elevene skal kunne vurdere egen bokstavprogresjon og velge lesebøker i riktig nivå i samråd med lærer. Læreren skal kontinuerlig vurdere elevens skrive og leseutvikling i stasjoner og gjennom kartlegging.	• Lesing, Skriving, muntlig, digitale ferdigheter •

	- samarbeide med andre i samtale om samiske tradisjonelle kunnskaper og praksiser - oppleve naturen til ulike årstider, reflektere over hvordan naturen er i endring, og hvorfor året deles inn på ulike måter i norsk og samisk tradisjon - Beskrive og gi dømme på mangfold i Noreg, med vekt på ulike familieformer og folkegrupper, inkludert det samiske urfolket.	Sammenligne våre 4 årstider med samenes 8 årstider.		
Mars	Billedbok Lofotfiske - leke med rim og rytme og lytte ut språklyder og stavelser i ord - trekke bokstavlyder sammen til ord under lesing og skriving (no) - Utforske et naturområde i nærmiljøet og beskrive hvordan noen organismer er tilpasset området og hverandre (na)	Fortellinger Elevene skal kunne: -lese bilder, titler og overskrifter for å finne ut noe om hva teksten handler om -lese tekster med fokus på forkunnskaper, forståelse og refleksjon -svare på enkle spørsmål til innholdet i tekster -tegne fra opplevelser eller fantasi og fortelle muntlig om tegningen sin -skrive enkle tekster til tegninger etter mal.	Eleven skal lage billedbøker ut i fra kriterier laget i fellesskap og vurdere resultatet opp mot disse kriteriene med medaljer.	Jorda og livet på jorda (naturfag) Lesing, skriving, regning

	• samtale om hvordan vi kan ta miljøbevisste valg og gjennomføre lokale miljøtiltak • samtale om og presentere sentrale fortellinger og trosforestillinger i kristen tradisjon	Billedbøker Elevene skal kunne: -lese billedbøker i fellesskap -samtale om bildene -bruke bildene aktivt for å forstå teksten -Skrive egen bildebok etter mal. Lofotfiske – se eget undervisningsopplegg. Snakke om påsken		
April	Vår Fagtekster • leke med rim og rytme og lytte ut språklyder og stavelser i ord • trekke bokstavlyder sammen til ord under lesing og skriving (no) • Låne og lese bøker fra biblioteket. • Skrive tekster for hånd og på tastatur. • Bruke store og små bokstaver, punktum, spørsmålstegn og utropstegn i tekster og samtale om egne og andres tekster.	Bibliotek Elevene skal kunne: -låne bøker hun eller han vil lese tilpasset sitt nivå- -Gjennomføre kartleggingsprøver i lesing og regning. Jobber ut i fra resultatene. -Rammelek butikk -Erfaringsbasert skriving. Elevene øver på å gjenfortelle og skrive i sekvenser. (kronologisk rekkefølge). -Elevene skal kunne skrive setninger med stor bokstav, mellomrom og punktum. -Oppleve og beskrive vårtegn.	Kartleggingsprøver udir. Elevene skriver tekster ut ifra kriterier laget i fellesskap.	• Lesing, regning og skriving, digitale ferdigheter.

	• Oppleve naturen til ulike årstider, reflektere over hvordan naturen er i endring, og hvorfor året deles inn på ulike måter i norsk og samisk tradisjon (na)			
Mai	Faktatekster Dyreliv i nærmiljøet • leke med rim og rytme og lytte ut språklyder og stavelser i ord • trekke bokstavlyder sammen til ord under lesing og skriving (no) • Samtale om korleis ulike kjelder, inkludert kart kan gi informasjon om samfunnsfaglege spørsmål. utforske et naturområde i nærmiljøet og beskrive hvordan noen organismer er tilpasset området og hverandre (na)	Ordtak og uttrykk Elevene skal kunne: -gi eksempler på noen kjente uttrykk og ordtak -delta i samtale om hva kjente ordtak betyr Faktatekster Elevene skal kunne: -lese faktatekster i fellesskap -samtale om oppbyggingen. -Samtale om hvordan vi får informasjon ut av teksten. -bruke bildene aktivt for å forstå teksten -Skrive egen faktatekst etter mal. -Utforske et naturområde og velge seg et dyr eller insekt fra nærmiljøet de vil utforske og skrive faktatekst om for å presentere sine funn. Vi jobber med å se etter spor av dyr, kongler, fotspor, bosted osv..	Eleven skal lage en presentasjon med fakta ut ifra kriterier laget i fellesskap og vurdere resultatet opp mot disse kriteriene med medaljer.	• Skriving, lesing, muntlig

	Presentere funnene sine og beskrive hvordan eleven har kommet fram til dem (na)			
Juni	Sommer • leke med rim og rytme og lytte ut språklyder og stavelser i ord • trekke bokstavlyder sammen til ord under lesing og skriving (no) • Utforske og gi dømme på korleis menneska påverkar klimaet og miljøet, og dokumentere korleis påverknadene kjem til syne i nærmiljøet. (samf) • Utforske og samtale om etiske sider ved menneskers levesett og ressursbruk (KRLE) • Oppleve naturen til ulike årstider, reflektere over hvordan naturen er i endring, og hvorfor året deles inn på ulike måter i norsk og samisk tradisjon • Utforske sansene gjennom lek ute og inne og samtale	Samtale om og gjøre enkle tiltak for å forbedre nærmiljøet. F.eks plukke søppel. Snakke om hva som skjer med alt det vi kjøper og kaster. Samtale om og utforske typiske sommertegn. Låne og lese bøker på biblioteket. Lære et repertoar av rim, regler og sangleker og uteleker.	Eleven skal vurdere sin egen lesning og ved hjelp av en voksen finne egnede bøker på biblioteket. Kartlegge elevens leseutvikling kontinuerlig. Eleven vil få tilpassede lesestykker.	• Bærekraft • Skriving, lesing, muntlig

	om hvordan sansene brukes til å samle informasjon (na)			
--	--	--	--	--

Gjennom hele perioden vil vi jobbe med:

- Funksjonell håndskrift og godt blyantgrep
- Språklig bevissthet
- Veiledet lesing
- Språkleker
- Sanger og sangleker, regler, dikt, eventyr og fortellinger
- Faktatekster og skjønnlitterære tekster
- Kartlegging av elevgruppen med fokus på utvikling av leseferdigheter
- Systematisk arbeid med ord og begreper: blant annet Nyborgs analysebegreper
- Pedagogisk programvare på pc
- Låne og lese bøker fra biblioteket
- Uttrykke tekstopplevelser gjennom lek, sang, tegning, skriving og andre kreative aktiviteter.

- Gjennom hele perioden vil vi jobbe med de grunnleggende ferdighetene:
- Å kunne lese: Elevene skal kunne lese setninger og stoppe ved punktum. De skal kunne lese og lytte til ulike sjangre som eventyr, bildebøker, fortellinger og faktatekster.
- Skriftlig kommunikasjon: Elevene skal kunne skrive ord, enkle setninger og korte tekster. De skal jobbe med ulike typer tekster. Fortellinger, eventyr, billedbøker og faktatekster.
- Muntlig kommunikasjon: Elevene skal kunne lytte til det andre forteller og vente på tur. De skal kunne lytte til tekster på bokmål og nynorsk og delta i samtaler gjennom spørsmål og refleksjon. De skal kunne beskrive sine følelser og fortelle om egne opplevelser og erfaringer.
- Digital kompetanse: Eleven kan bruke pedagogisk programvare og nettsider som støtter opp om undervisningen. Kunne logge inn med brukernavn og passord.

